

Orientering for Arkæologiforeningens medlemmer om:
Arbejdsudstillingen ”Middelalderligt affald fra Højbyen”
og
Efterårsaktiviteten for skolebørn ”Arkæolog for en dag”

Foreningens nye arbejdsudstilling ”Middelalderligt affald fra Højbyen” er nu færdig og åben på Kalundborg Museum. Her viser vi en meget stor del af de fund der er kommet frem ved vandsoldning af godt 460 spande affaldsholdig jord fra tre middelalderlige affaldsgruber – en fundet i Slotsvænget fra omkring år 1200 og to fundet i Adelgade fra omkring år 1300. Udstillingen burde være af interesse ikke kun for de medlemmer der deltog i vandsoldning af jorden, men også for alle andre medlemmer.

Gitte Gotfredsen fra Zoologisk Museum og Peter Steen Henriksen fra Nationalmuseet har hjulpet med at identificere henholdsvis nogle af dyre-, fugle- og fiskeknoglerne og nogle af plantefrøene. Tak til begge to.

Udstillingen er lavet af Birgitte, Jens og mig selv, mens 15 medlemmer deltog i selve vandsoldningsarbejdet, der varede hele sommeren. Tak til alle der deltog i projektet. Billederne taler for sig selv.

Birgitte foran fundene fra Adelgade 10

Af interessante resultater af vandsoldningen kan nævnes:

Fra Slotsvænget (omkring år 1200):

- Dele af en dobbeltkam med fin ornamentik.
- Del af et sort (kniv-?)håndtag med fin ornamentik der menes at være lavet af ibenholt, der kommer fra Congo-regionen i Afrika Hvis det verificeres, er håndtaget det ældste kendte stykke ibenholt fundet i Danmark, måske i Europa.

Fra Adelgade (1300-1350):

- To blyfyldte fodknogler fra en ko der blev brugt til et middelalderligt keglespil kaldet kaste kode, samt to forarbejder til sådanne knogler. Knoglerne kaldtes koder på dansk eller Werpkoot på hollandsk. Spillet menes at stamme fra Holland tidligt i middelalderen og blev spillet i Danmark helt op til 1800-tallet. Spillet kendes fra den hollandske maler Pieter Breugels værk "Børnelege" malet i 1560. Disse fund tyder på at børn i Kalundborg havde tid og mulighed for at lege og i det mindste spillede dette keglespil i 1300-tallet.
- En stor mængde læderaffald der tyder på at en skomager arbejdede i Adelgade tidligt i 1300-tallet.
- Dele fra en esse der tyder på at en smed arbejdede i Adelgade tidligt i 1300-tallet.
- En del kammageraffald der tyder på at en kammager arbejdede i Adelgade tidligt i 1300-tallet.
- En del knogler fra kaninpoter, men ikke andre knogler fra kanin, hvilket tyder på at disse knogler ikke stammer fra kaniner som er spist i Adelgade, men nok er affald fra kaninpelse brugt af den lokale skrædder eller skomager.
- En del små fragmenter af norsk glimmerskifer der stammer fra en kværnsten og tyder på at mindst en importeret norsk kværnsten var i brug i nærheden af Adelgade tidligt i 1300-tallet, sandsynligvis til maling af malt og korn.
- Knogler fra store torsk der tyder på at fiskeri ikke kun er foregået kystnært, men også i dybt havvand tidligt i 1300-tallet.
- Et frø fra en figen der tyder på at der var importerede (sandsynligvis tørrede) figner på menuen i Kalundborg tidligt i 1300-tallet.
- Hele rygsøjlen og brystkassen af en ca. 4-år gammel ko. Det var tydeligt at hele torsoen var blevet lagt i gruben i hel tilstand – alle knogler var der i anatomisk orden, og alle dele var mere eller mindre intakte. Hoved og forben manglede, men kan været blevet gravet bort i forbindelse med tidligere tiders anlægsarbejder. Bagenden af skelettet fortsatte uden for anlægsrenden. Derfor ved vi ikke om man oprindelig har begravet hele dyret eller kun torsoen. Skelettet er tydeligvis ikke slagteaffald da det er begravet helt, og der ikke er nogen slagtemærker.

En tredjedel af udstillingen

Lidt om Arkæologiforeningens indsats

Adelgade 10

The artefacts in the display cabinet were found close to the museum at Adelgade 10 and are around 700 years old.

The artefacts in the display cabinet were found close to the museum at Adelgade 10 and are around 700 years old.

[illegible][illegible]

Under utbildningsåret 1979 tog jag med mig en ny metod, ett nytt perspektiv, en ny blickning, en ny åsikt. Det var inte bara min bildning, min kunskap, som jag ville förmedla till eleverna. Det var också min egen personlighet, min egen livshistoria, min egen värld. Jag ville ge dem en känsla av att de var delaktiga i min egen utveckling, att de var med på en resa som skulle förändra dem och världen omkring dem.

Fra 1870 till 1900 var det en stor utveckling för handelsresande och det blev en del av arbetet att kunna hantera alla de nya mönstrarna som uppstod. Det var en stor utveckling för handelsresande och det blev en del av arbetet att kunna hantera alla de nya mönstrarna som uppstod.

For eksempel, det antages i en segment analyse, som er karakteristisk for Adeligde 16, at den store gruppe af børn (10-15 år), boede i præstebolens område. De Mærskes vejering af rum (120° og Vestenskovs fordeling af rum) i 1944, der, på trods af Kallundborgs nedbrud.

[illegible][illegible][illegible]

Kolonisation von St. Ilija (1493) zeigt die Pest in der Stadt. Die Pest ist eine tödliche Krankheit, die in der Mitte des 15. Jahrhunderts in Europa ausbrach. Die Pest wurde durch Bakterien übertragen, die in den Ratten und Fliegen lebten. Die Pest tötete Millionen von Menschen. Die Pest wurde durch die Kreuzfahrer von den Kreuzfahrern nach Palästina gebracht. Die Pest wurde durch die Kreuzfahrer von den Kreuzfahrern nach Palästina gebracht. Die Pest wurde durch die Kreuzfahrer von den Kreuzfahrern nach Palästina gebracht.

Tekst om fundene fra Adelgade 10

En af monterne med fund fra Adelgade 10

Tekst om fundene fra Adelgade 16

En af monterne med fund fra Adelgade 16

Tekst om plante- og fiskefund fra Adelgade 16

Plante- og fiskefund fra Adelgade 16

Flere af montererne med fund fra Adelgade 10

Smeden fra Adelgade 10

Keramikfundene, skelettet af koen samt menneskesknogler fra Torvet

Koskelettet fra Adelgade 10

Foredragssalen parat til indrykning af skolebørn der som efterårsferieaktivitet skal pille småfund ud af solderesterne fra Adelgade 10

Der deltog omkring 25 børn i de tre timer vi havde åbent på første dag

Der blev fundet en del fiskeben, fiskeskæl, knoglefragmenter, korn, frøkapsler osv.

Hjælp fra mor!